

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Заплава річки Берда»

Заплава річки Берда, яка впадає в Азовське море, знаходиться біля основи коси. Ця територія вважається водно-болотним заказником і тут дуже багато прісних лиманів. Ця місцевість ділиться на рекреаційну зону і заповідник. У заповіднику заборонено розпалювати багаття і розбивати намети. Рекреаційна зона навпроти - повністю відкрита для туристів. Відпочивати в заплаві річки найкраще влітку, так як в цей час року птахи ще не почали гніздитися. Навесні ці землі відвідувати вкрай небажано, оскільки в цей час у самок кабанів народжуються дитинчата, і вони бувають надто агресивними.

Заказник загальною площею 1416,9 гектарів розташований на території Бердянського району

Територія ландшафтної заказника являє собою дельту з заплавою річки Берда, що є унікальним природним комплексом, добре збереженим в умовах антропогенно-зміненого Північного Приазов'я. Тут зростає ряд видів рослин, занесених до Червоної книги України, а також збереглися типові для Степової зони рослинні угруповання з домінуванням ковили. Багатий тваринний світ. Місце гніздування птахів та нерестовища риби.

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Заплава річки Берда» заснований Указом Президента України від 10 грудня 1994 року з метою збереження водно-болотного угіддя міжнародного значення, з унікальною водно-болотною і степовою рослинністю, охорони унікальних місць зростання видів рослин, що занесені до Червоної книги України.

2010 року частина території Заказника площею 796,9 гектарів, в тому числі в межах земель Бердянської міської ради — 564,6 гектарів та Нововасилівської сільської ради м. Бердянськ — 232,3 гектара увійшла без вилучення до складу Приазовського національного природного парку, створеного Указом Президента України від 10.02.2010 № 154/2010.

Завданнями Заказника є:

- збереження у природному стані унікального водно-болотного угіддя з усім її водно-болотним рослинним та тваринним біорізноманіттям;
- організація систематичних спостережень за станом природних комплексів та об'єктів на території Заказника;
- проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ збереження його території та її ефективного використання;
- сприяння екологічній освітньо-виховній роботі серед населення;
- створення умов для ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності з додержанням вимог режиму території Заказника тощо.

Флора На території Заказника ростуть рідкісні рослини, що занесені до Червоної книги України, такі як: Ковили Лессінга, Ковили волосистої, Тюльпана Шренка та інші.

Ковила Лессінга

Ковила Лессінга — багаторічна рослина родини Тонконогових, один з найтипівіших злаків українських степів. Занесена до Червоної книги України, Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи.

Трав'яниста рослина 25-70 см заввишки. Утворює щільні дернини. Стебла численні, голі, піхви листків довші заміжвузля. Листки щетиноподібні, згорнуті, діаметром 0,3-0,6 мм, зовні шорсткі від щетинистих волосків або горбиків. Суцвіття — вузька, стиснута, нещільна волоть 6-20 см завдовжки. Колоскові луски довгасто загострені. Остюк 13-26 см завдовжки, до другого коліна голій, гладенький, вище — пірчастий з волосками до 3 мм завдовжки. Нижня квіткова луска густоопушена, з вінцем волосків під остюком.

Ковила Волосиста

Ковила волосиста — багаторічна рослина родини Тонконогових, поширений степовий злак. Занесена до Червоної книги України.

Трав'яниста рослина 30-100 см заввишки, утворює щільні дернини. Стебла численні, тонкі, міцні, голі. Листки вузьколінійні, обгортають стебла, всередині опушені, зовні голі.

Суцвіття — багатоколоскова, стиснута, вузька волоть 10-25 см завдовжки.

Плід — зернівка.

Тюльпан Шренка

Тюльпан Шренка — багаторічна рослина родини Лілійних. Вид занесений до Червоної книги України і Росії. Один з найстаріших культурних тюльпанів, на основі якого виведено багато сортів.

Трав'яниста рослина 10-40 см заввишки. Листків 2-4, вони широколанцетні, сизі, по краю хвилясті, зазвичай зісподу опушені, завдовжки 3-20 см, завширшки 0,9-6,4 см, завтовшки 0,2-0,8 см.

Квітки 2,5-7 см завдовжки.

Плід — коробочка до 20-40 мм завдовжки і до 20 мм завширшки.

Фауна На території Заказника зустрічаються: махаон, поліксена, червоновола казарка, білоока чернь, кулик-сорока та інші види тварин занесені до Червоної книги України.

СУДАК

Судак звичайний -вид риб роду Судаки, родини Окуневих. Важливий промисловий об'єкт, також об'єкт спортивного рибальства. Загальна кількість спинних променів: 13-20; м'яких спинних променів: 18-24; анальних променів: 2-3; м'яких анальних променів: 10-14; хребців: 45-47. На передній частині верхньої щелепи 1-2 зуби перетворені на ікла; другий спинний плавець несе 18-22½ розгалужених променів, на бічній лінії 80-97 лусок.

Живиться рибою, дрібні особини також споживають водних безхребетних.

КОРОП

Короп звичайний - поширена прісноводна промислова риба родини корошових. Довжина тіла коропа — до 1 м, жива маса може сягати понад 20 кг. Тіло товсте, спина широка. Плавці — від світло-коричневого та червоного до чорного кольору. Луска може бути різних розмірів та кольору. Короп досягає статевої зрілості на 3-5-му році життя. Нерест у травні за температури води 17 °С. Плодючість понад 800 тис. ікринок, які відкладаються в неглибоких ділянках на трав'янисті рослини.

Мальки живляться інфузоріями, дрібними ракоподібними, згодом -

личинками комах, червами, моллюсками, рідкорослинами; дорослі коропа - всеїдні.

КАМБАЛА

Камбала - морська риба родини камбалові. Сильно сплюснене тіло і очі розташовані на одній стороні.

Очна сторона її оливково-коричнева з помаранчевими плямами. Сліпа сторона тіла біла. Голова та щелепи невеликі, очі середнього розміру. На голові між верхньою частиною зябрової щілини і очима ряд з 4-7 кісткових бляшок. Звичайна довжина 25-50 см. Статева зрілість настає у самиць у віці 3-7 років, а у самців — 2-6 років; тривалість життя становить 30 років. бік.

Звернена догори сторона більш яскраво забарвлена, і на ній є плавці. Має здатність до мімікрії. У процесі розвитку від ікринки до дорослої особини плаває як всі звичайні риби. Однак при досягненні зрілості камбала поступово лягає на бік, і один з її очей зсувається на інший бік.

КАЗАРКА ЧЕРВОНОВОЛА

Казарка червоновола - водоплавний птах родини качкових. В Україні зустрічається під час сезонних міграцій та на зимівлі. Розміром з чорну казарку. Забарвлення строкате. Молодий птах має темніше забарвлення, з білуватою смугастістю на крилах. Маса тіла: 890–1700 г, довжина тіла: 430–560 мм, розмах крил: 110–113 см. Голос — дзвінке гелготання, схоже на голос білолобого гусака, але зі свослідним «бляшаним» відтінком і різкіше: «гиввы, гиввы», «гив», «гиввйв». Світова популяція оцінюється у 37 тис. дорослих птахів.

КАБАН ДИКИЙ

Свиня дика, або кабан дикий, дик, веpr - один з 10 видів роду свиня родини свиневих ряду Оленеподібних. Є предком більшості (але не всіх) стародавніх і сучасних порід свиней. Тіло кремезне, довжиною до 2 м, висота в холці до 1,1 м, вага до 450 кг, самці більші за самиць. Тіло вкрите жорсткою щетиною і зазвичай дещо тоншим хутром, але часто хутро дуже мізерне, лише хвіст злегка вкритий короткими волосками. Забарвлення від темно-сірого до чорного чи коричневого. Багато особин мають бакенбарди і гриву на потилиці. Молодь смугаста. Морда видовжена, у самців виступаючі ікла.

ЧЕРНЬ БІЛООКА

Чернь білоока - ниркова качка. Один з 12-ти видів роду; один з 4-х видів роду у фауні України. Качка середнього розміру, трохи менша від попелюха. Статевий диморфізм виражений слабо. Маса тіла — 400–650 г, довжина тіла — 400–420 мм, розмах крил — 670–690 мм. Загальна чисельність у Європі становить 36–54 тис. Осіб. В Україні чисельність незначна.

КУЛИК-СОРОКА

Кулик-сорока - прибережний птах ряду Сивкоподібні. Один з 11-ти (за іншими джерелами, 4-х) видів роду у світовій фауні; єдиний вид роду у фауні України, представлений підвидом *H. o. longipes*. В Україні гніздовий перелітний птах. Кулик середніх розмірів. Зabarвлення строкате. Маса тіла - 330–750 г, довжина - 40- 45 см, розмах крил - 80- 85 см. Загальна чисельність в Україні становить біля 650-800 пар. Щільність на Азовсько-Чорноморському узбережжі становить 0,01-0,06 особин на 1 га. У середній течії Десни від 2 до 8,6 особин на 10 км берегової смуги.

МАХАОН

Махаон - метелик родини косатцевих.

Через своє яскраве забарвлення та великі розміри, вид часто потрапляє до ентомологічних колекцій. Саме через це його внесено до Червоної книги України.

Косатці Махаон літають в травні-червні і в липні-серпні на польових дорогах, узліссях, луках, в садах і на клумбах в міських парках. Гусінь живиться рослинами родини Зонтичні та Айстрові.

ПОЛІКСЕНА

Поліксена - вид комах з родини Papilionidae. Розмах крил - 45-55 мм.

Візерунок крил самця та самки ідентичний. Досить яскравий метелик із строкатим забарвленням. Фон забарвлення жовтий із сітчасто-смугастим чорним малюнком. Добре помітні темні крайові зубчасті перев'язки із світлою серединою. На задніх крилах є також червоні та місяцеподібні сині плями з чорною облямівкою. Черевце з чорними та червоними цятками.

Охороняється у деяких заповідниках, зокрема у Канівському, Українському степовому та Луганському ПЗ.

